Gemeente Losser

Raadsvoorstel

Onderwerp	Gemeentebegroting 2027-2030		
Portefeuillehouder	H.J. Scholten		
Team	Directiestaf	Datum	19 oktober 2026
Agendapunt (invulling door Griffie)		**Zaaknummer** **Documentnummer**	26Z01593 26.0019362

Wij stellen u voor te besluiten om:

1) De gemeentebegroting 2027-2030 vast te stellen.
2) In te stemmen met de inzet van € 240.000 van het surplus van de algemene reserve als structureel dekkingsmiddel in 2027.
3) Ter uitvoering van de besluitvorming van de raad uit november 2025 een bestemmingsreserve in te stellen ten behoeve van de realisatie van een sporthal in De Lutte en de in de begroting 2026 reeds begrote € 2,5 miljoen aan deze bestemmingsreserve toe te voegen.
4) De voorziening reiniging ten laste van de Algemene reserve aan te vullen met een bedrag van € 202.000.
5) De begroting 2026 hiervoor aan te passen door het vaststellen van de bijgevoegde vierde begrotingswijziging 2026.

Inleiding
Voor u ligt de gemeentebegroting 2027-2030. Dit is de eerste begroting van het nieuwe college. De begroting bouwt voort op de door uw raad vastgestelde Gemeentebegroting 2026 en Voorjaarsnota 2026 en verwerkt onder meer de financiële effecten van de meicirculaire 2026, autonome ontwikkelingen, nieuwe wensen en de voorgestelde ombuigingen.

De financiële mogelijkheden staan onder druk, terwijl de gemeente Losser voor grote maatschappelijke opgaven staat. Rijksmiddelen ontwikkelen zich onvoldoende mee met de groei van kosten en taken, de vraag naar ondersteuning en zorg blijft stijgen en investeringen zijn nodig om voorzieningen en de leefomgeving op peil te houden. Het college kiest daarom voor 2027 bewust voor realisme en focus. Door nu duidelijke keuzes te maken en de financiële basis op orde te houden, ontstaat ruimte om vanaf 2028 de ambities verder vorm te geven. Daarbij blijven de menselijke maat, goede dienstverlening, sterke basisvoorzieningen en ondersteuning voor inwoners die dat het hardst nodig hebben belangrijke uitgangspunten.

Beoogd effect
Een door de gemeenteraad vastgestelde gemeentebegroting 2027-2030 die een financieel verantwoord en structureel sluitend kader biedt voor de uitvoering van de gemeentelijke taken en bestuurlijke ambities, en die de raad in staat stelt te sturen op de maatschappelijke opgaven binnen de vijf begrotingsprogramma's.

Argumenten

1.1 De begroting 2027-2030 geeft uitvoering aan de Voorjaarsnota 2026 en vormt de eerste financiële vertaling van het coalitieakkoord.

Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met de besluitvorming over de Gemeentebegroting 2026 en de Voorjaarsnota 2026, de meicirculaire 2026 en de actualisatie van onder meer prijs- en loonindexatie, personeelskosten, rente en afschrijving.
Daarnaast zijn autonome ontwikkelingen, nieuwe wensen en de voorgestelde ombuigingen verwerkt. Het college heeft daarbij gekeken naar haalbaarheid, betaalbaarheid, maatschappelijke meerwaarde en de gevolgen op langere termijn.

- De begroting kiest in 2027 voor realisme en focus en brengt ambities in balans met de beschikbare financiële en organisatorische ruimte.
- Eerder genomen besluiten en wettelijke taken blijven uitgangspunt. Voor 2027 maken we “een pas op de plaats”. Tegelijkertijd wordt ruimte gemaakt om vanaf 2028 ambities verder vorm te geven.
- De begroting houdt rekening met de gevolgen van maatregelen voor inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties en houdt oog voor goede dienstverlening, sterke basisvoorzieningen en ondersteuning voor inwoners die dat het hardst nodig hebben.

1.2 Met het voorgestelde pakket aan ombuigingen ontstaat een meerjarig structureel sluitend financieel perspectief.

Alle jaarschijven van de begroting 2027-2030 sluiten zowel in totaal als structureel positief. Het totale begrotingssaldo bedraagt € 21.000 in 2027, € 359.000 in 2028, € 1,3 miljoen in 2029 en € 1,5 miljoen in 2030. Het structurele saldo bedraagt respectievelijk € 420.000, € 789.000, € 1,568 miljoen en € 1,627 miljoen. Daarmee zijn vanaf 2027 alle structurele lasten gedekt door structurele baten. Dit structurele evenwicht is ook van belang voor de beoordeling van de begroting door de provinciale toezichthouder.

Tabel Structureel en incidenteel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)

Financieel perspectief (€ x 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begrotingssaldo na Voorjaarsnota 2026	-3.174	-2.640	-1.375	-745
Ontwikkelingen na Voorjaarsnota 2026	3.195	2.999	2.648	2.290
Begrotingssaldo 2027 tot en met 2030	**21**	**359**	**1.273**	**1.544**
Waarvan incidenteel	-399	-430	-295	-83
Waarvan structureel	**420**	**789**	**1.568**	**1.627**

Toelichting

Het pakket aan ombuigingen bedraagt € 2,8 miljoen in 2027, € 2,5 miljoen in 2028, € 2,7 miljoen in 2029 en € 2,6 miljoen in 2030. Het pakket bestaat uit een combinatie van het beperken en prioriteren van uitgaven, efficiencymaatregelen en verhoging van gemeentelijke inkomsten. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de mogelijkheid om € 240.000 uit de vrije ruimte van de Algemene reserve in 2027 als structurele dekking in te zetten. Aanvullend wordt in 2027 € 266.000 uit de Algemene reserve incidenteel ingezet. Hiermee sluit het totale begrotingssaldo 2027 met € 21.000 positief. De begroting blijft gevoelig voor ontwikkelingen waarop de gemeente beperkt invloed heeft, waaronder de financiering door het Rijk, de toekomstige financiering van de jeugdzorg en de verdere herverdeling van het gemeentefonds. Voldoende financiële weerbaarheid blijft daarom van belang. De weerstandsratio bedraagt volgens de begroting 2,1 in 2027. Daarmee ligt de ratio boven de door de raad vastgestelde ondergrens van 1,4.

1.3 De nieuwe programma-indeling versterkt de sturing op maatschappelijke opgaven.
De begroting 2027-2030 kent vijf programma's: Sociaal domein; Wonen en leven; Economie, ondernemen en werkgelegenheid; Landelijk gebied; en Bestuur en ondersteuning. Binnen de eerste vier programma's is een gelijknamige strategische opgave opgenomen. Deze indeling maakt de begroting herkenbaarder en samenhangender en ondersteunt de raad bij het stellen van prioriteiten en het beoordelen van maatschappelijke effecten.

2.1 De afzonderlijke besluitvorming voldoet aan de voorwaarde van de provincie.
In 2027 wordt € 240.000 van het surplus van de algemene reserve ingezet als structureel dekkingsmiddel. Volgens het provinciale toezichtkader moet hierover vóór de begrotingsvaststelling afstemming met de provincie plaatsvinden. Die afstemming heeft op 15 oktober 2026 plaatsgevonden. De provincie Overijssel heeft aangegeven hiermee te kunnen instemmen, mits de inzet uitdrukkelijk wordt opgenomen in het vaststellingsbesluit. Met beslispunt 2 wordt aan die voorwaarde voldaan.

3.1 Met het instellen van de bestemmingsreserve wordt alsnog uitvoering gegeven aan de besluitvorming van de raad uit november 2025.
Bij de behandeling van de Gemeentebegroting 2026 in november 2025 heeft uw raad besloten dat voor de realisatie van een nieuwe sporthal in De Lutte een reserve van € 2,5 miljoen moest worden ingesteld. Aan dit besluit is destijds nog geen uitvoering gegeven.
In de begroting 2026 is voor de realisatie van Sporthal De Lutte reeds een incidentele storting van € 2,5 miljoen opgenomen. Met het voorliggende besluit wordt de bestemmingsreserve alsnog formeel ingesteld en wordt de reeds begrote € 2,5 miljoen aan deze reserve toegevoegd. Daarmee worden de middelen afzonderlijk bestemd voor de toekomstige realisatie van de sporthal.

4.1 Met de aanvulling van de voorziening reiniging wordt de stijging van de afvalstoffenheffing in 2027 beperkt tot 5%.
De kosten voor afvalinzameling en -verwerking stijgen. Om deze kosten volledig te dekken, zou de afvalstoffenheffing in 2027 sterker moeten stijgen dan de afgesproken 5%. De beschikbare middelen in de voorziening reiniging zijn ontoereikend om het verschil op te vangen.
Daarom stellen wij voor de voorziening reiniging eenmalig aan te vullen met € 202.000. Hiermee kan de stijging van de afvalstoffenheffing in 2027 worden beperkt tot 5%, terwijl de dekking van de kosten voor afvalinzameling en -verwerking gewaarborgd blijft. Deze aanvulling biedt een oplossing voor 2027, maar vormt nog geen structurele oplossing voor de komende jaren. Daarom brengen wij de ontwikkeling van de kosten en de benodigde inkomsten nader in beeld. Bij de Voorjaarsnota 2027 leggen wij de raad een voorstel voor waarin wij aangeven hoe wij de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing in de daaropvolgende jaren willen waarborgen.

5.1 Voor de dotatie aan de voorziening reiniging is een begrotingswijziging voor 2026 nodig.
Om de voorziening reiniging met € 202.000 te kunnen aanvullen, moet de begroting 2026 worden aangepast. Met de voorgestelde vierde begrotingswijziging 2026 wordt deze aanvulling financieel verwerkt.

Kanttekeningen
1.1 De financiële positie blijft mede afhankelijk van landelijke ontwikkelingen. Met name wijzigingen in het gemeentefonds en de toekomstige financiering van de jeugdzorg kunnen het meerjarenbeeld beïnvloeden. Daarnaast bevatten de ombuigingen maatregelen waarvan de daadwerkelijke opbrengst of het maatschappelijke effect in de uitvoering moet blijken. Deze ontwikkelingen worden gevolgd en waar nodig in volgende P&C-documenten verwerkt.

2.1 De provinciale instemming is afhankelijk van het expliciete raadsbesluit. Als uw raad niet instemt met de inzet van € 240.000, wordt niet voldaan aan de voorwaarde die de provincie heeft gesteld. De uiteindelijke beoordeling van de vastgestelde begroting blijft aan de provincie.

3.1 De werkelijke investeringsomvang van Sporthal De Lutte is afhankelijk van het uiteindelijke plan en is niet per definitie gelijk aan de gemeentelijke bijdrage. Subsidies en eigen bijdragen van bijvoorbeeld verenigingen en andere stakeholders zijn, naast een sluitende exploitatieopzet, voorwaarden voor een gemeentelijke bijdrage.

4.1 In de komende jaren kunnen de kosten, mede vanwege rijksmaatregelen, stijgen.

Financiële dekking van het voorstel
1.1 Het voorstel betreft de vaststelling van de gemeentebegroting zelf. De financiële dekking van de daarin opgenomen baten, lasten, investeringen, nieuwe wensen en ombuigingen is integraal verwerkt in de Gemeentebegroting 2027-2030. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 1, Financieel perspectief.

2.1 De inzet van € 240.000 van het surplus van de algemene reserve is al als structureel dekkingsmiddel voor 2027 verwerkt in de Gemeentebegroting 2027-2030. Dit afzonderlijke beslispunt heeft geen aanvullende financiële gevolgen ten opzichte van de voorliggende begroting.

3.1 In de begroting 2026 is € 2,5 miljoen als incidentele storting voor de realisatie van Sporthal De Lutte opgenomen. Met het voorliggende besluit wordt dit bedrag toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sporthal De Lutte.

4.1 De voorziening reiniging wordt in 2026 ten laste van de Algemene reserve eenmalig met € 202.000 aangevuld.

Participatie
Voor het opstellen van de gemeentebegroting als P&C-document is geen afzonderlijk participatietraject ingezet. De begroting is de financiële en beleidsmatige uitwerking van eerder genomen raadsbesluiten, de Voorjaarsnota 2026 en het coalitieakkoord. Bij de uitvoering van afzonderlijke beleidsvoornemens wordt, waar dat aan de orde is, participatie ingezet volgens de daarvoor geldende kaders.

Vervolg
Na vaststelling wordt de Gemeentebegroting 2027-2030 toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Overijssel in het kader van het financieel toezicht. Vervolgens wordt de begroting uitgevoerd en vindt gedurende 2027 monitoring en bijsturing plaats via de reguliere planning- en controlcyclus.

Bijlagen
Gemeentebegroting 2027-2030

Het college van burgemeester en wethouders van Losser; 19 oktober 2026

secretaris,	burgemeester,
J. Eshuis	J.B. Diepemaat